Redovni nacionalni sudovi

Francuska

U ovom odjeljku možete pronaći pregled redovnih sudova u Francuskoj.

Redovni sudovi – uvod

Prvostupanjski sudovi

Građanski sudovi

1. Regionalni sudovi

Regionalni sud (*tribunal de grande instance*) odlučuje u sporovima između privatnih stranaka **(građanski i trgovački predmeti)** čija je vrijednost **veća od 10 000 EUR**.

Regionalni je sud **nadležan** i za sljedeća područja, neovisno o iznosu tražbine:

obiteljsko pravo: brak, srodstvo, posvajanje, proglašenje osobe nestalom (*déclarations d'absence*)

ispravak upisa u registre osobnog stanja (*état civil*: rođenje, brak, smrt itd.)

nasljeđivanje

novčane kazne (*amendes civiles*) koje propisuju službenici javnih registara (*officiers d'état civil*)

imovinske tužbe radi utvrđivanja vlasništva (*pétitoires*) i posjeda (*possessoires*)

industrijske nagrade (*récompenses industrielles*)

raspuštanje udruženja

zaštitu od vjerovnika (*sauvegarde*), postupak reorganizacije pod nadzorom suda (*redressement judiciaire*) i sudsku likvidaciju (*liquidation judiciaire*), kada dužnik nije trgovac ni osoba upisana u registar obrtnika (*répertoire des métiers*)

osiguranje od nezgoda na radu i profesionalnih bolesti za samozaposlene osobe koje rade u poljoprivredi

naknade za registraciju (*droits d'enregistrement*), troškove za objavu obavijesti iz zemljišnih knjiga (*taxes de publicité foncière*), administrativne pristojbe (*droits de timbre*) i neizravne poreze te ostale namete jednake tim porezima, naknadama ili pristojbama

najam poslovnog prostora (*baux commerciaux*), osim sporova o određivanju najamnine za revidirane ili obnovljene ugovore o najmu, najam imovine u poslovne ili zanatske svrhe (*baux professionnels*) i privremene ugovore za poslovne svrhe (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*)

tužbene zahtjeve zbog krivotvorenja (*inscription en faux*) vjerodostojnih isprava (*actes authentiques*)

građanske tužbe za klevetu (*diffamation*) ili uvredu (*injure*), bez obzira na to je li kleveta ili uvreda javna i bez obzira na to je li iznesena u usmenom ili pisanom obliku

sporove koji se odnose na naplatu i povrat dugova različitih vrsta koje naplaćuje carinska uprava ili na izdavanje jamstva za takve dugove te druge stvari povezane s carinom u predmetima navedenima u Carinskom zakoniku i u skladu s njegovim odredbama.

Regionalni sud čine profesionalni suci (*magistrats*): predsjednik, potpredsjednici, redovni suci, **javni tužitelj (*procureur de la République*)**, zamjenici javnog tužitelja (*vice-procureurs*) i pomoćnici javnog tužitelja (*substituts*).

Neki su od njih specijalizirani suci koji se bave prvenstveno kaznenim predmetima, kao što su:

sudac za maloljetnike ili sudac za djecu (*juge des enfants*), koji ima ovlast za poduzimanje mjera za zaštitu ugroženih maloljetnika i za suđenje maloljetnicima koji su optuženi za prekršaje i kaznena djela srednje težine (*contraventions de cinquième classe, délits*). Kad se u kaznenim predmetima odlučuje bez prisutnosti javnosti, sudac može odrediti samo mjere u cilju boljeg odgoja maloljetnika (*mesures éducatives*); ako sudac predsjeda sudom za maloljetnike (*tribunal pour enfants*), tada o predmetu odlučuje s dva pomoćnika (*assesseurs*) koji nisu profesionalni suci, a sud ima ovlast odrediti mjere za bolji odgoj maloljetnika ili kaznu, ovisno o slučaju

sudac za izvršavanje kazni (*juge de l'application des peines*) koji određuje način izvršavanja kazne koja uključuje oduzimanje ili ograničavanje slobode. Ako je osuđena osoba u zatvoru, sudac može odrediti mjere kojima se ublažava kazna, kao što su izdržavanje kazne izvan zatvora, djelomična sloboda, uvjetni otpust ili otpust pod elektroničkim nadzorom. Ako osuđena osoba nije u zatvoru, sudac nadzire odsluženje kazne, na primjer u slučaju uvjetne kazne (*emprisonnement avec sursis et mise à l'épreuve*), rada za opće dobro (*travail d'intérêt général*) ili društveno-sudskog nadzora (*suivi socio-judiciaire*) itd.

istražni sudac (*juge d'instruction*) odgovoran je istražnom odjelu žalbenog suda (*chambre de l'instruction de la cour d'appel).* U kaznenoj istrazi istražni je sudac obvezan poduzeti sve korake za koje smatra da će dovesti do otkrivanja istine. Istražni sudac prikuplja sve dokaze, bez obzira na to jesu li na štetu ili u korist osumnjičenika. Nakon što ocijeni da je istraga završena, sudac može naložiti oslobađanje osumnjičenika (*ordonnance de nonlieu*) ili može naložiti suđenje osobi pod istragom pred sudom. Istražni suci ne mogu preuzimati predmete na vlastitu inicijativu. Predmete za koje provode istragu mora im dodijeliti javni tužitelj ili oštećena stranka koja podnosi zahtjev s navodima o počinjenom kaznenom djelu i koja traži status građanskopravne stranke u kaznenom postupku (*constitution de partie civile*).

Regionalni sud obično zasjeda u **glavnom gradu departmana**, ali ima i regionalnih sudova koji zasjedaju u drugim mjestima. Dana 1. siječnja 2017. postojala su 164 regionalna suda.

2. Okružni sudovi

Okružni sud (*tribunal d'instance*) odlučuje u sporovima između privatnih stranaka (građanski predmeti) **čija vrijednost nije veća od10 000 EUR (za određena područja okružni sud ima isključivu nadležnost neovisno o iznosu tražbine, među ostalim za tužbe radi uređenja međa te za prisilno iseljavanje najmoprimaca)**.

Okružni sud ima i **područja sudske nadležnosti** (na primjer, nalozi za oduzimanje nadnica i plaća (*saisies des rémunérations du travail*), životne rente (*rentes viagères*), sporovi povezani s izborima i najam stambenih nekretnina (*baux d'habitation*)), ali i **područja upravne nadležnosti**, na primjer, voditelj sudskog registra (*directeur des services de greffe judiciaire*) okružnog suda izdaje potvrde o državljanstvu.

Sudac okružnog suda odlučuje i u **predmetima povezanima sa skrbništvom, ali ne u slučaju maloljetnika, koji su u skladu sa Zakonom donesenim 12. svibnja 2009. sada u nadležnosti obiteljskog suca pri regionalnom sudu**. Sudac okružnog suda zadužen je za zaštitu ranjivih odraslih osoba, posebno nadziranjem upravljanja njihovim sredstvima.

Okružni sud čini jedan sudac ili više njih, ali o predmetima uvijek odlučuje sudac pojedinac.

Okružni sud obično zasjeda u **glavnom gradu okruga**. Dana 1. siječnja 2017. postojalo je 307 okružnih sudova.

3. Lokalni sudovi

Lokalni sud (*juridiction de proximité*) odlučuje u **građanskim sporovima** između privatnih stranaka čija je **vrijednost manja od 4 000 EUR**.

Lokalni su sudovi ukinuti (Zakon br. 2011-1862 od 13. prosinca 2011.) 1. srpnja 2017., a njihove su ovlasti prenesene na okružne sudove.

4. Trgovački sudovi

Trgovački sud (*tribunal de commerce*) odlučuje u sporovima u pogledu **ugovora sklopljenih između trgovaca**, između kreditnih institucija ili između trgovaca i kreditnih institucija, te o sporovima povezanima s trgovačkim društvima ili poslovnim transakcijama između stranaka bilo koje vrste. Trgovački sud bavi se i **postupcima koji se odnose na društva u teškoćama**.

Suci trgovačkih sudova nisu profesionalni suci, već osobe koje se dobrovoljno prijave za tu funkciju, uglavnom trgovci ili direktori društava. Na prvim ih se izborima bira na razdoblje od dvije godine, a zatim po isteku prvog mandata na razdoblje od četiri godine, a bira ih izborni kolegij sastavljen od trenutačnih i bivših sudaca trgovačkih sudova te predstavnika trgovaca. Predstavnici trgovaca su trgovci ili direktori društava koji se biraju svakih pet godina u području za koje je nadležan sud. Njihov je zadatak da svake godine sudjeluju u izborima na kojima se biraju suci trgovačkih sudova.

Dana 1. siječnja 2017. u kontinentalnoj su Francuskoj postojala **134 trgovačka suda, u departmanima na području Alsace-Moselle sedam trgovačkih odjela, dok je u prekomorskim područjima postojalo devet mješovitih trgovačkih sudova**.

Trgovački sud sastavljen je od najmanje tri suca, ako nije propisano drukčije.

Ured javnog tužitelja predstavlja interese društva na tim sudovima te mora sudjelovati u svim predmetima koji se odnose na društva u teškoćama.

Funkciju tajnika trgovačkog suda obavlja referent, tj. pravni službenik pri uredu javnog tužitelja.

5. Radni sudovi

Radni sud (*conseil de prud'hommes*) odlučuje o sporovima između poslodavaca i zaposlenika povezanima s ugovorom o radu (plaća, radno vrijeme, uznemiravanje, kazne itd.). Riječ je o kolektivnom tijelu koje čine osobe koje nisu profesionalni suci i koje predstavljaju poslodavce i radnike.

Radni sud podijeljen je na pet specijaliziranih odjela, među ostalim za upravljanje, proizvodnju, distributivnu trgovinu i komercijalne usluge, poljoprivredu i ostale aktivnosti. Ako su glasovi četiriju sudaca koji odlučuju o predmetu podijeljeni, radnim sudom predsjeda sudac kojeg imenuje predsjednik regionalnog suda i koji ima odlučujući glas.

Postoji jedan ili više radnih sudova u svakom departmanu i barem jedan u području nadležnosti svakog regionalnog suda.

Postoji 210 radnih sudova.

Nakon promjena uvedenih u sustav radnih sudova 2017. suci tih sudova više se ne biraju, već se imenuju na temelju prijedloga najreprezentativnijih trgovinskih i profesionalnih organizacija. Suci se imenuju na razdoblje od četiri godine.

6. Sudovi socijalne sigurnosti

Sud socijalne sigurnosti (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*) odlučuje u **sporovima između fondova socijalne sigurnosti (*caisses de sécurité sociale*) i korisnika**, na primjer u pogledu članstva u fondu ili dodjele i isplate socijalnih davanja.

Sud socijalne sigurnosti čini predsjednik (sudac regionalnog suda ili počasni sudac), pomoćnik koji predstavlja radnike i pomoćnik koji predstavlja poslodavce ili samozaposlene osobe. Oba pomoćnika imenuje na razdoblje od tri godine prvi predsjednik žalbenog suda s popisa koji za područje u nadležnosti predmetnog suda sastavlja regionalni direktor za mlade, sport i socijalnu koheziju na temelju prijedloga najreprezentativnijih trgovinskih i profesionalnih organizacija.

Postoji 114 sudova socijalne sigurnosti.

7. Sudovi za pitanja nesposobnosti za rad

Sud za pitanja nesposobnosti za rad (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) sudi u sporovima o invalidnosti ili nesposobnosti za rad osobe koja je obuhvaćena socijalnim osiguranjem, tj. o stanju ili stupnju nesposobnosti ili invalidnosti uzrokovane profesionalnom ili drugom bolešću ili nezgodom.

Sud za pitanja nesposobnosti za rad čine predsjednik koji je počasni sudac ili kvalificirana osoba imenovana odlukom ministra pravosuđa, pomoćnik koji predstavlja radnike i pomoćnik koji predstavlja poslodavce ili samozaposlene osobe. Oba pomoćnika imenuje na razdoblje od tri godine prvi predsjednik žalbenog suda s popisa koji za područje u nadležnosti predmetnog suda sastavlja regionalni direktor za mlade, sport i socijalnu koheziju na temelju prijedloga najreprezentativnijih profesionalnih organizacija.

Postoji 26 sudova za pitanja nesposobnosti za rad.

Od 1. siječnja 2019. sporovi upućeni na rješavanje sudovima socijalne sigurnosti i sudovima za pitanja nesposobnosti za rad te neki sporovi upućeni na rješavanje departmanskim komisijama za socijalnu pomoć prenose se na socijalne odjele regionalnih sudova. Ti će se specijalizirani sudovi nakon toga ukinuti.

8. Sudovi za poljoprivredno zemljište

Sud za poljoprivredno zemljište (*tribunal paritaire des baux ruraux*) odlučuje u **sporovima između vlasnika poljoprivrednog zemljišta i zakupnika poljoprivrednog zemljišta** u pogledu različitih oblika najma ili u pogledu ugovora o zakupu i obradi zemljišta (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

Sudom predsjeda sudac okružnog suda. Sudac odlučuje zajedno s još četiri neprofesionalna pomoćnika: dva su vlasnici zemljišta i dva su zakupnici, a svu četvoricu biraju na razdoblje od šest godina njihovi kolege s popisa kandidata koji sastavlja prefekt na temelju prijedloga odbora za pripremu izbornih popisa.

Nakon promjena uvedenih u sustav sudova za poljoprivredno zemljište 2018, pomoćnici se više ne biraju, već se imenuju na temelju prijedloga najreprezentativnijih profesionalnih organizacija proizašlih iz njihovih sastanaka. Imenuju se na razdoblje od šest godina.

Kazneni sudovi

1. Porotni sudovi

Pred porotnim se sudom (*cour d'assises*) vode sudski postupci za **teška kaznena djela** (*crimes*): riječ je o **kaznenim djelima najteže vrste**, za koje je predviđena kazna od 10 godina zatvora do doživotnog zatvora.

Porotni sud postoji u **svakom departmanu**, ali to nije stalni sud. Datumi zasjedanja određuju se kad god je to potrebno. Međutim, u najvećim departmanima porotni sudovi zasjedaju gotovo stalno.

Sud čine tri profesionalna suca, uključujući predsjednika (predsjednik odjela ili redovni sudac na žalbenom sudu) i dva pomoćnika (redovni suci na žalbenom sudu ili suci na regionalnom sudu nadležnom za departman), te porota sastavljena od šest građana izabranih ždrijebom. U sastavu porotnog suda za maloljetnike odlučuje o ozbiljnim kaznenim djelima koja su počinili maloljetnici (*cour d'assises des mineurs*). U tom slučaju dva su pomoćnika suci sa sudova za maloljetnike.

Sudske postupke za određena kaznena djela u skladu s propisima o terorizmu ili vojnim pravom te za ona povezana s trgovinom drogom vodi porotni sud sastavljen samo od sudaca.

Ured javnog tužitelja zastupa nezavisni odvjetnik (*avocat général*).

2. Kazneni sudovi

Kazneni sud (*tribunal correctionnel*) nadležan je za **kaznena djela srednje težine** (*délits*): riječ je o **kaznenim djelima** za koja zatvorska kazna nije veća od 10 godina, a novčana kazna ne iznosi manje od 3750 EUR. Kazneni sud odjel je regionalnog suda. Opće je pravilo da ga čine tri profesionalna suca, ali postoje i odredbe u skladu s kojima o određenim kaznenim djelima odlučuje sudac pojedinac.
Ured javnog tužitelja zastupa javni tužitelj ili jedan od njegovih pomoćnika.

3. Policijski sudovi

Do 1. srpnja 2017. pred policijskim su se sudom vodili postupci za prekršaje iz petog razreda (*contraventions de cinquième classe*). Taj je sud zasjedao pri okružnom sudu, a o predmetima pred tim sudom odlučivao je sudac okružnog suda u svojstvu suca pojedinca. Od 1. srpnja 2017. pred policijskim sudom vode se postupci za sve prekršaje. Sud zasjeda pri regionalnom sudu, a čini ga sudac regionalnog suda.
Ured javnog tužitelja zastupa javni tužitelj ili jedan od njegovih pomoćnika.

4. Lokalni sudovi

Do 1. srpnja 2017. pred lokalnim su se sudom (*juridiction de proximité*) vodili postupci za prekršaje od prvog do četvrtog razreda (*contraventions de la première à la quatrième classe*). Zasjedao je pri okružnom sudu. O predmetima pred tim sudom odlučivao je sudac lokalnog suda kao sudac pojedinac. Funkcije ureda javnog tužitelja obično je izvršavao policijski povjerenik. Taj je sud ukinut 1. srpnja 2017., a njegove su ovlasti prenesene na policijski sud, koji je na isti datum pripojen regionalnom sudu.

5. Specijalizirani kazneni sudovi

Postoje i specijalizirani sudovi koji se bave posebnim kaznenim stvarima, kao što su pomorski trgovački sudovi (*tribunaux maritimes commerciaux*) kojih trenutačno ima šest i pred kojima se vode postupci o određenim kaznenim djelima iz područja pomorskog prava.

Drugostupanjski sudovi

Žalbeni sudovi (*cours d'appel*) odlučuju o žalbama na temelju činjeničnih i pravnih pitanja (*appels*) **protiv presuda koje su već donijeli** sudovi prvog stupnja. Žalbeni sud čine samo profesionalni suci, i to: prvi predsjednik (*premier président*), predsjednici odjela (*présidents de chambre*) i redovni suci žalbenog suda (*conseillers*) (to ne vrijedi za porotni žalbeni sud, vidjeti tekst u nastavku).
Svaki je sud organiziran u određeni broj odjela, među kojima postoje i specijalizirani odjeli (za građanske, socijalne, trgovačke i kaznene stvari).
O žalbama protiv presuda porotnog suda odlučuje porotni žalbeni sud (*cours d'assise d'appel*), čije članove imenuje kazneni odjel Kasacijskog suda. **Porotni žalbeni sud** ima porotu koja se sastoji od devet članova.
O žalbama protiv presuda u predmetima povezanima s nesposobnošću za rad odlučuje **Nacionalni sud za pitanja nesposobnosti za rad i naknade iz osiguranja za ozljede na radu**. Taj sud odlučuje i u predmetima povezanima s naknadama iz osiguranja za ozljede na radu u postupcima prvog i posljednjeg stupnja. Ured javnog tužitelja zastupa glavni javni tužitelj (*procureur général*) ili pomoćnik glavnog javnog tužitelja (*substitut général*).
I taj će se sud ukinuti 1. siječnja 2019.

Kasacijski sud

Kasacijski je sud (*Cour de cassation*) **vrhovni sud u strukturi redovnih sudova**. Zasjeda u Parizu. Njegova je funkcija utvrditi jesu li odluke nižih sudova protivne određenom pravnom aspektu te stoga ne iznosi nikakvu novu ocjenu utvrđenih činjenica. Ne smatra se sudom trećeg stupnja, već osigurava **ujednačenost sudske prakse** i djeluje kao **regulator prava i poštovanja zakonitosti**.
Sudovi mogu uputiti predmete Kasacijskom sudu radi iznošenja mišljenja u pogledu nekog novog pravnog aspekta koji čini ozbiljan problem i koji se nameće kao pitanje u nekoliko sporova.
Presuda Kasacijskog suda donosi se prije svega kao odgovor na **žalbu na temelju pravnih pitanja** (*pourvoi en cassation*) koju podnosi stranka na koju se odnosi presuda suda ili ured javnog tužitelja.
Sud **ukida presudu** (*casse la décision*) ako ocijeni da pobijana presuda nije donesena u skladu s pravnim pravilima. Potom upućuje predmet drugom sudu na ponovno odlučivanje.
U suprotnom, sud **odbija žalbu** i pobijana presuda postaje konačna presuda.
U iznimnim slučajevima u kojima za ukidanje presude nije potrebno ponovno razmatrati meritum predmeta, Kasacijski sud može **ukinuti presudu a da prije toga predmet nije uputio drugom sudu na ponovno odlučivanje**. Jednako tako, Kasacijski sud može ponovno razmotriti meritum predmeta u građanskim stvarima kada je to opravdano interesima pravilnog vođenja sudskog postupka, dok u kaznenim stvarima može ukinuti presudu a da prije toga predmet nije uputio drugom sudu na ponovno odlučivanje te samostalno odlučiti o meritumu predmeta pod uvjetom da može primijeniti ispravno pravno pravilo u kontekstu činjenica koje je utvrdio sud koji je razmatrao meritum predmeta.
Kasacijski je sud podijeljen na odjele (*chambres*): tri građanska odjela, jedan trgovački odjel, jedan socijalni odjel i jedan kazneni odjel, a svaki je sastavljen od predsjednika i drugih profesionalnih sudaca. Ovisno o naravi predmeta sud može zasjedati i kao sudsko vijeće sastavljeno od više sudaca (*chambre mixte*, iz najmanje tri odjela) ili kao sud u punom sastavu (*assemblée plénière*, koji čine prvi predsjednik, predsjednik i najviše rangirani član svakog odjela te redovni sudac iz svakog odjela).
Ured javnog tužitelja predstavljaju **glavni javni tužitelj** i nezavisni odvjetnici.

Pravne baze podataka

Pravne baze podataka u Francuskoj dostupne su putem interneta kao javna usluga. Na internetskim stranicama Légifrance mogu se pronaći i presude Kasacijskog suda te presude žalbenih sudova, i to u sljedećim bazama podataka:
u bazi podataka „CASS", za objavljene presude Kasacijskog suda
u bazi podataka „INCA", za neobjavljene presude i
u bazi podataka „CAPP", za presude žalbenih sudova.

Je li pristup bazi podataka besplatan?

Da, pristup bazi podataka **besplatan** je.

Kratak opis sadržaja

Presude su dostupne na francuskom jeziku. **Za neke presude** dostupni su i prijevodi na **engleski, arapski ili kineski** jezik.
Baza podataka „CASS" sadržava 120 000 presuda, a svake se godine dodaje 2100 novih presuda.
Baza podataka „INCA" sadržava 246 000 presuda, a svake se godine dodaje 10 000 novih presuda.
Baza podataka „CAPP" sadržava 19 000 presuda, a svake se godine dodaje 20 000 novih presuda.

Druge poveznice

Nadležnost sudova – Francuska

Posljednji put ažurirano: 15/04/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.